

van saneringswijken toch een redelijk resultaat verwacht kan worden.

Noot van de redactie

Naar aanleiding van dit artikel verzoekt de redactie degenen,

die ook op deze wijze populieren geplant hebben, hun ervaringen in het kort samen te vatten en deze te sturen naar de redactie van het tijdschrift. In een volgend nummer willen wij dan op deze ervaringen terugkomen.

INTERESSANTE BEPLANTINGEN

(XVII)

Blijkbaar is het begrip „snelgroeiend” zo zeer verweven met de produktiviteitsgedachte, dat men in ons land maar weinig beplantingen van snelgroeiende loofhoutsoorten laat staan tot op hoge leeftijd. Met moeite kan men erin slagen om een aantal solitaire van ca. 100 jaar van populier, wilg of els te vinden in stadsparken of op landgoederen, vrijwel vergeefs zal men echter zoeken naar bossen of laanbeplantingen van die soorten op deze leeftijd. Terwijl toch juist de solitaire aantonen dat snelgroeiende loofhoutsoorten onder gunstige omstandigheden met een eeuw bepaald nog niet uitgeleefd behoeven te zijn (zie ook „Dikke populieren”, Populier 7/4, dec. 1970). Het zou uit recreatief en landschappelijk oogpunt zeker de moeite lonen om een gering deel van onze populieren en wilgen de normaal geldende omloop een tijd te laten overleven, indien de omstandigheden dit toelaten.

Een voorbeeld van wat men op die manier kan bereiken is te vinden in het Kralingse Bos bij Rotterdam, waar een nu „pas” bijna 50-jarige populierenlaan al het karakter heeft dat men zo gaarne toeschrijft aan eeuwenoude beuken- of eikenlanen: „een imposante koepel met zuilen van bomen”. Nuchterder gesproken: een simpele populierenlaan heeft in nog geen halve eeuw zoveel voorsprong op de minder snel groeiende beplantingen van andere houtsoorten daaromheen gekregen, dat ze uit verschillende generaties lijken te stammen. Vermoedelijk zal dit verschil bij de aanleg niet bedoeld zijn geweest, het resultaat is er echter niet minder om en men zou de zware populieren nu niet meer willen missen.

De laan werd in 1928 aan beide zijden beplant met vierjarig plantsoen. Een deel (nu nog 20 bomen) bestaat uit 'Marilandica' populieren, een ander deel (nu nog 38 bomen) uit Heidemij populieren. Verspreid in het aangrenzende bos staat nog een aantal waarschijnlijk even oude Serotina populieren. De plantafstand in de rijen ter weerszijden van de laan is 10 meter, de afstand tussen de twee rijen (= breedte van de laan) is 8 meter. Opmerkelijk is dat volgens de schaarse archiefgegevens oorspronkelijk tussen de populieren in de rij esdoorns moeten hebben gestaan, altemeerend met de populieren. Een soort mislukt „wijker-blijver-systeem” dus, waarbij de bedoelde „blijvers” het vermoedelijk snel hebben afgelegd tegen de al spoedig overheersende „wijkers”. Een situatie die men overigens vaker tegenkomt bij mengingen van andere boomsoorten met populier in bosverband, in parken of lanen.

De bomen zijn bij de aanleg van het Kralingse Bos geplant op een „kunstmatige” grond, n.l. een laag baggerspecie (klei) van oorspronkelijk 7,5 m, na inklinken 5 m dikte. Bij recente proefnemingen van de Werkgroep Bos in Stedelijke Gebieden met nieuwe populieren beplantingen op soortgelijke baggerdepots is opnieuw gebleken dat de populier één van de meest belovende

'Marilandica' (links) en 'Heidemij' (rechts) op 48-jarige leeftijd in het Kralingse Bos.
Foto: J. L. Guldemond

boomsoorten onder zulke omstandigheden is en uit de resultaten van de Kralingse laan zou men kunnen concluderen dat de goede groei zich zeer lang kan voortzetten. De resultaten laten zich het beste in tabelvorm vergelijken ¹⁾:

Hieruit blijkt dat de zwaarste bomen voorkomen bij 'Marilandica'. De vergelijking tussen 'Heidemij' en 'Marilandica' enerzijds en 'Serotina' anderzijds wordt bemoeilijkt door het kleine aantal 'Serotina' populieren (8) en de ongelijke omstandigheden van 'Serotina' op verspreide plekken met meer of minder ruimte in het bos achter de laan. In gemiddelde hoogte blijken 'Marilandica' en 'Heidemij' dicht bij elkaar te komen maar opvallend is dat de uitersten in hoogte bij 'Marilandica' veel minder spreiding vertonen dan bij de andere. Indien men de met een dendrometer bepaalde volumes van 'Marilandica' en 'Heidemij' bij elkaar telt, dan blijkt over een afstand van ca. 300 meter (dubbele rij) een houtvoorraad van bijna 300 m³ te staan. Al zal dit ten opzichte van de recreatieve en landschappelijke functie van

¹⁾ De metingen werden in 1971/1972 verricht door de heer F. Tiemens van het Bosbouwproefstation.

kloon	leef-tijd	hoogte		diameter op 1.30 m		volume	
		gem.	uitersten	gem.	uitersten	gem.	uitersten
P. 'Heidemij'	48 j.	28,8 m	24,4–30,4 m	74,1 cm	66,3– 83,4 cm	4,7 m ³	4,1–5,6 m ³
P. 'Marilandica'	48 j.	29,1 m	28,0–30,2 m	85,9 cm	75,0–102,5 cm	5,6 m ³	4,4–7,6 m ³
P. 'Serotina'	48 j.	27,1 m	24,7–28,8 m	78,4 cm	61,0– 99,4 cm	4,5 m ³	3,2–6,5 m ³

de laan en het gehele Kralingse bos een weinig zwaarwegend feit zijn.

De beplanting is bepaald nog niet uitgegroeid. 'Marilandica' produceert nog jaarringen van bijna 1 cm, 'Heidemij' en 'Serotina' van ongeveer 3/4 cm. De bomen maken nog een redelijk vitale indruk: de bladstand is betrekkelijk goed, de kronen zijn normaal ontwikkeld, dode takken komen niet veel voor, alleen enkele onderin de kronen door lichtgebrek.

'Heidemij' heeft de beste bladbezetting, 'Serotina' de minste. Bij vrijwel alle bomen is ongeveer 1/3 van de stamlengte takvrij.

Hoewel dus nog bepaald niet zeer oud te noemen is de populierenlaan in het Kralingse Bos een zeldzaamheid in ons land te noemen. Des te meer waardevol omdat hij in het (nog) niet met bomen zeer rijk bedeelde westen van het land in een bij uitstek verstedelijkt gebied staat. Het is te hopen dat de bezoekers van het Kralingse Bos er nog lang van kunnen genieten, maar ook dat meer van soortgelijke beplantingen in de toekomst aanwezig zullen zijn. Uit dergelijke beplantingen valt door waarnemingen en metingen veel te leren over de mogelijkheden van de populier.

Ir. J. L. Guldemon

MEDEDELINGEN

VERSLAG VAN DE JAARVERGADERING VAN DE
BRABANTSE POPULIEREN VERENIGING
gehouden op 8 december 1972 in Restaurant „De Pettelaar”
te 's-Hertogenbosch

De voorzitter heette allen hartelijk welkom. Een speciaal woord van welkom gold de heer Van der Meiden, directeur van de Stichting Industrie-Hout te Wageningen, die na afloop van het huishoudelijke gedeelte van de vergadering deze avond verder zou vullen met een lezing met lichtbeelden. Ook heette de voorzitter de heer Smits uit Hulsberg welkom, die secretaris van onze zustervereniging uit Limburg is.

De notulen van de vorige vergadering werden zonder meer goedgekeurd. De secretaris bracht verslag uit over de verenigingsactiviteiten in 1971. Het financieel overzicht over 1971 werd goedgekeurd. Tevens werden de heren Van de Dungen uit Goirle en Van Beusekom uit Vught benoemd in de nieuwe kascommissie. Omdat de heer Van de Craats afwezig was bleef het rapport van de vorige kascommissie achterwege.

Hierna werd overgegaan tot benoeming van twee nieuwe bestuursleden ter voorziening in de vacature van de heren Van de Wiel en Van de Vleuten. Uitgebracht werden in totaal 32 stemmen, te weten

13 stemmen op de heer Bruggink te Helmond,
11 stemmen op Jhr. Van Nispen tot Sevenaer te Vorden,
8 stemmen op de heer De Kruijff te Tiel.

De voorzitter verklaarde dat de heren Bruggink en Van Nispen tot Sevenaer waren gekozen en dankte de heren Van de Wiel en Van de Vleuten voor de activiteiten die zij in het verleden als bestuurslid hadden betoond.

Daar niemand bij de rondvraag iets te vragen had sloot de voorzitter de vergadering en gaf het woord aan de heer Van der Meiden om zijn lezing te beginnen.

In zijn lezing behandelde de spreker de verschillende aspecten die van belang zijn bij de teelt en afzet van populieren, zoals de verschillende rassen, plantsoen en plantsoenkwaliteit, plantafstanden, de snoei, het verbruik van hout en de afzet van populiërhout. Hij drong in zijn lezing aan op het zoeken naar samenwerkingsvormen. Speciaal de Brabantse Populieren Vereniging gaf hij in overweging zich te bezinnen op haar taak en te bekijken in hoeverre zij tevens werkzaam kan zijn als inkoop- en verkoopcombinatie.

Uit het grote aantal vragen bleek wel dat de besproken onderwerpen zeer interessant waren.

Tot slot dankte de voorzitter de heer Van der Meiden voor zijn zeer interessante lezing en wenste allen een veilige thuiskomst.

KALENDER

Bij het naderen van het plantseizoen verdient een goede ontwatering van de in te planten terreinen onze aandacht. Vooral op laag gelegen percelen zal een goede afvoer van overtollig water ze beter toegankelijk maken voor het uitvoeren van de nodige werkzaamheden.

Indien u in aanmerking wenst te komen voor een tegemoetkoming in de aanleg- en eerste onderhoudskosten van een nieuwe bebossing of herbeplanting moet u, voor u tot aanleg overgaat, zich in verbinding stellen met het Staatsbosbeheer in de provincie waarin het perceel is gelegen. Voor

het aanvragen van deze bijdragen kunnen daar formulieren verkregen worden. In aanmerking komen zowel nieuwe beplantingen met een minimum oppervlakte van 1 ha als herbeplantingen van percelen groter dan 0,5 ha of van meerdere percelen tezamen groter dan 0,5 ha (zie „Populier”, mei 1971, pag. 48).

Het verdient aanbeveling, indien u nog geen plantsoen hebt besteld, dit zo spoedig mogelijk te doen. Om een beplanting direkt te doen slagen, d.w.z. met weinig uitval en met een snelle jeugdgroei, is gebruik van gezond plantmateriaal van ook overigens

goede kwaliteit een belangrijke faktor. Ook de keuze van juiste rassen, d.w.z. rassen die voldoende resistent zijn tegen ziekten en geschikt zijn voor de groeiplaats, speelt een zeer belangrijke rol. Plant geen onbekende buitenlandse rassen zonder dat u zich door een deskundige hierover hebt laten voorlichten; het voorkomt latere teleurstellingen.

Met de reeds enige jaren in de handel zijnde rassen 'Dorskamp', 'Flevo', 'Androscoggin', 'Geneva' en 'Oxford' zijn de voorlopige resultaten bevredigend. Deze rassen, in hoge mate resistent tegen Marssonina en roest, zijn voor